

۲۰۱۷/۰۸/۲۰

احمد صمدی

تأملی بر آزادی:

یکی از کلمه های که بسیار به کار گرفته می شود کلمه آزادی است، استفاده از آن توأم با اعتبار و احترام است. بسیاری به خاطر آن جان باخته اند، مبارزه در راه آن همیشه غرور انگیز بوده است، انسان ها مثل آب و هوا به آن نیاز دارد و در طول تاریخ بسیاری از آن محروم شده اند و فقدانش سبب شده است کثیری از استعداد ها به مرحله شگوفایی نرسد.

انسان ها حق دارند سرنوشت خود را و ترتیب زندگی را در چوکات جامعه با شرط وجود فردیت خود بسازند و تا زمانیکه اقدامات سرنوشت ساز فردی با سود عموم تضاد پیدا نکند، به پیش روند. نظریه پردازان بزرگ، مخترعان، مکتشفان با محیط آزاد و بدون ترس از محدودیت های تمیلی می توانند خلاقیت داشته باشند. تنها آزادی است که شخصیت انسان را به شناسایی افق های جدید می کشاند. بر علاوه باید وسایل و ابزار و امکانات برابری در اختیار افراد باشد تا از آزادی به نحوه مطلوب استفاده کنند.

از بدو جامعه بشری تا فی الحال بشر در گیر آزادی و قید بوده و هیچ گاهی بشری که آزاد خلق شده و باید آزادانه نفس بکشد به این قید و بند ذمه نخمیده بلکه این مبارزه دوام داشته است.

انسان و همه موجودات از دید عقلانی و واقعی اش در خود نیرو و خصوصیت بخود دارد که وی را در بدست آوردن پدیده حلاوت بخش (آزادی) نصرت می کند که اندک با تأمل می توان به آن پی برد اگر به حیوانات بنگریم هر کدام وسیله دفاعی از خود دارد زمانی اگر صدمه عایدش گردد یا ضرری متوجه اش گردد و یا آزادی اش به مخاطره افتد از حریم و منفعت و مصلحتش دفاع می کند مثلاً؛ گاو شاخ دارد، گریک اشک دارد، اسب و مرکب لگد دارند و... و انسان شجاعت دارد که وی را نمی گذارد در صورت سلب شدن آزادی اش خموش شود و طرفه رود. این پدیده انسانی و طبیعی است و در تمام مکاتب بشری نحوه استفاده از قوه دفاعی فرق می کند.

در اسلام هم مسأله به شکل جدی و واضح اش مطرح است چنانکه الله متعال می فرماید:

و در آن بر آنها (بنی اسرائیل) مقرر داشتیم که جان در برابر جان، و چشم در برابر چشم و بینی در برابر بینی، و گوش در برابر گوش، و دندان در برابر دندان می باشد، و (نیز) زخم ها را قصاص است. پس هر کس که از آن در گذرد (و ببخشد) آن کفار (گناهان) او است، و هر کس به احکامی که خدا نازل کرده است حکم نکند؛ ستمگر است (سوره مائده ۴۵)

بناءً اگر کسی بالایت تجاوز کرد به هر شکل که تجاوز کرد می توانید به دفاع از خود بپردازید و این در حقیقت نهایت درجه از تحمل و گذشت در اسلام است. می بینیم که اسلام اصلاً به تجاوز امر نمی کند تا مادامی که آزادی و مصونیت افراد و اموال شان به مخاطره نیفتد و همچنان الله متعال در سوره ممتحنه می فرماید:

تنها شما را از دوستی با کسانی نهی می کند که در (امر) دین با شما جنگیده اند و شما را از دیار تان بیرون کرده اند، و بر بیرون راندن شما (دیگران را) کمک (و پشتیبانی) کرده اند، و هرکس با آنها (رابط) دوستی بگیرد، پس آنان ستمکارانند.

بناءً اسلام هر نوع تجاوز و تعدی در حق انسان را منع قرار داده و علیه آن رأی داده است و هیچ نوع سر سازشی در آن نمی پذیرد.

بناءً هیچ منطقی این را نمی پذیرد که بالای کسی تعرض شود جان، مال، فرزندان، حیثیتش پامال شود و باز هم خموشی گزیند او مجبور است که از خود دفاع کند.

به هر صورتش نفس آزادی مهم است و بشر با آن انس گرفته و به هیچ قیمتی آماده معامله به آن نیست بناءً در کسب آزادی در کل طبیعت بشری حکم می راند و در رشد این روحیه با الهام گیری از نصوص شرعی دیگر هم بارور می شود سمت و سو و تفریق می شود تا که به صواب نشیند.

در آزادی خود هر نفس همت کرده قهرمان است نه شخص خاصی چرا که هر فرد با استفاده از نیرو در آن سهم خود را داشته تا که این دستاورد به دست آید بناءً هر فرد قهرمان است.

بناءً نفس این آزادی به مبنای الهام گیری شرعی مقدس است و باید از آن یاد شود و نسل ها آینده را تلقین شود تا راه و روحیه آزادی را در ذهن شان تلاقی کنند بناءً درین صورت است که راه روان آزادی و آزادمنشان را بارور تر ساخته ایم و آینده را در برابر آزادی ثاقب تر. ۲۷ اسد ۱۳۹۶ شمسی – کندز افغانستان